

Splošne vesti.

— Odtegljaji v mesecu juniju in juliju. Učiteljski udeleženci v mesecu juniju odtegljaji v znesku do 450 Din. Ta velik odtegljaj je vznemiril učiteljsko posebno zategadelj, ker ni prejelo istočasno stanarini od občin in ne naravnih stanovanj, kakor jih predvideva zakon o narodnih šolah. V juliju je pa banska uprava odrgala delu učiteljstva davek na nove stanarine, prejete od občin, v Ljubljani pa še 180 Din za prejeto razliko I. draginskega razreda za mesec februar, tako da so odtegljaji zopet znesli do 400 Din. Davek na stanarino, ki zneso do 25 Din mesečno pri nekaterih je bil odtegnjen zopet za tri mesece skupaj. Učiteljsko je izrazilo željo in organizacija je storila tudi korake, da se ti odtegljaji ne izvrše hkrati, temveč da se porazdelijo na več mesecev in več obrokov. Žal je zaznala organizacija za odtegljaje prepozno in so bili plačilni seznamec že na šolah, tako da se zadeva ni dala več urediti. Za avgust se obeta zopet nov odtegljaj, t. j. davek za »kuluko«, ki se bo na podlagi zadnjih odločb moral odtegniti. Obračamo se do kraljevske banske uprave, da se vsaj ta odtegljaj porazdeli na več mesecev in se s tem vsaj na ta način malo olajša položaj učiteljstva.

Šolski u ravitelji in upravitelje!
Poslužite se naročilnic "Učiteljske gospodarske poslovalnice", ki ste jih prejeli in izvršite vsa naročila le potom UGP.

— Delo nemškega učiteljskega združenja v letu 1929. Poročilo o delovanju nemškega učiteljskega združenja za leto 1929, ki ga priobčuje »Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung« z dne 22. maja, vsebuje v glavnem naslednje: Učiteljska organizacija je nosilec in varuh kulturno-vzgojnega stremljenja in kot taka, je ona važen faktor splošnega politično-državnega delovanja. V današnji Nemčiji se ne najde besede, ki bi se večkrat uporabljala kot beseda kriza. Kriza v vsem narodnem in državnem življenju, razen — kar je tragično simptomatično, nikjer se ne govori o krizi kulture. A ta je najbolj pereča in najvažnejša, ker ona obsega splošni problem krize. — Učiteljska organizacija, s par desetstotimi članstva, je ona osrednja točka, ki je dolžna ustvarjati kulturo svojega naroda, držeč ga čvrsto pod svojim vplivom in ne ga prepustiti kakšni objestni struji, ki bi ga mogla zavesti v tak položaj, da bi se njegovo duševno obzorje zožilo in skvarilo. — Naši nasprotniki pravijo, da smo mi tisti, ki odrekamo avtoriteto — ampak oni nimajo prav ko to generalizirajo in pravijo, da smo mi sploh proti vsaki avtoriteti. Ne — mi spoštujemo avtoriteto, avtoriteto intelekta, avtoriteto človeške duševne samostojnosti. Vsak dan se nam daje že preveč razumeti, da so razmere za doseg naših idealov zelo neprikladne. Na žalost občutimo tudi mi to zelo jasno. Težke rane strahovite vojne so globoko urezane v naše duševno in ekonomsko življenje in na njegovo popolno ozdravljenje bo treba še dolgo čakati. Tako duševno in ekonomsko življenje, še vedni tradicionalizem v državni upravi, nejasnost zakonodaje, neenakost šolskega sistema, neenakost v učiteljski izobrazbi, vse te negativne okoliščine so vzrok, da smo še zelo daleč od enotne šole in da smo še daleč od prave nemške šole. Naš ideal, ustvaritev enotne nemške šole, predstavlja svetlo točko, ampak tako, ki so ji zakrili svetlobo temni oblaki sedanjih socialnih in ekonomskih razmer. Naša želja je, in tudi naš napor je usmerjen na to, da razženemo te goste oblake, da bo mogel naš ideal zasijati s polnim žarom. — Naša akcija za državno reformo v smislu ustvarjenja enotne nemške šole, ni imela uspeha. — Organizacija je propagirala idejo, da je treba postaviti osnovno šolo v službo pomirjenja narodov. Odkrito povedano, ta problem so iskreno pozdravili vsi člani učiteljskega združenja in ta iskrenost je bila povod, da je nemško učiteljsko med prvimi pristopilo v internacionalno federacijo učiteljskih združenj z največjim številom članov in v njej najmarljivejše sodeluje. — Nemška učiteljska organizacija je včlanjena v splošnem uradniškem savezu, v katerem se rešujejo oni problemi, ki interesirajo vse uradništvo in s tem tudi učitelje. — G. Raeppl, ki je podal poročilo, ga končuje z željo, da bi bilo poročilo, ki bo podano o delu v letu 1930, manj pesimistično nego sedanje.

— Kako se vrši učiteljska skupščina na Angleškem. Letos se je vršila skupščina angleškega učiteljskega združenja v Bourne-mouthu. Udruženje ima dva predsednika: učitelja Mr. Coven in učiteljico Manning. Angleži so znani kot narod, ki zelo spoštuje bon ton in takt. Razume se, točno ob javljenem času so zbrani v dvorani vsi delegati (2000 po številu). Kmalu se pojavi tudi predsedništvo, delegati vstanejo in stojijo toliko časa, dokler ne zavzame predsedništvo svojih mest. Tajnik poda predsedniku zlato verižico, ki jo ta da okoli vratu. S tem se začne njegova službena funkcija. Ko odda to dolžnost drugemu, si sname to verižico in jo natakne svojemu namestniku okoli vratu. — Poleg običajnega dnevnega reda se je bavila letošnja skupščina tudi z vprašanjem neuspehov. Organizaciji ni uspelo uresničiti njene namene. Edini uspeh je ta, da je sedanja vlada držala objubo, ki jo je dala volilec med volilno borbo in uvedla povsod osemletno šolsko obveznost (v več-

ni šol je ta že obstojala). Predsednica Manning, ki je znana pedagoška reformatorica, je govorila o šolstvu in poučarjala predvsem naslednje: Ona je v principu proti formuliranju pedagoških norm. Čim svobodnejši je učitelj pri svojem delu, tem boljša je šola. Ze v prvih razredih je treba izvršiti diferenciacijo otroških sposobnosti in dati otrokom priliko, da bi svoje sposobnosti čim bolj izpopolnili. Ne moremo imenovati večjega uspeha niti v vzgoji niti pri pouku nego je ta, ko pride otrok sam do kakega pozitivnega rezultata. Otroka je treba vedno samo vzpodbujati.

POKRAJINSKA SKUPŠČINA.

Opozorjamo ponovno na poziv novomeškega učit. društva, da se pri njem delegati(ke) in drugi udeleženci pravočasno, t. j. do 10. julija priglase zaradi prenočišča.

— Zahvala. Gospod Anton Janežič, posestnik papirne industrije v Ljubljani, Florjanska ulica št. 14, je podaril 300 Din (tri sto) za revne šolske otroke na tukajšnji šoli. Za ta velikodušni dar mu izreka iskreno zahvalo — upraviteljstvo deške osnovne šole v Trbovljah.

— Mladič, Zakon o tisku. V založbi Jugoslovanske knjigarnice je izšla knjizica »Zakon o tisku«, ki jo je uredil sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani Mladič Anton. Knjizica vsebuje pregledno tekst zakona o tisku z 6. VIII. 1925. z vsemi dopolnitvami in spremembami po tiskovni noveli z 6. I. in 11. I. 1929. uvodnem zakonu h kazenskim zakonom z 16. II. 1929., kazenskemu zakoniku z 27. I. 1929., zakon o izvrševanju kazni na prostosti od 16. II. in zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi z 6. I. 1929. in je opremljena z nad 100 važnejšimi in zanimivejšimi razzsodbami kasacij in višjih sodišč. Knjizica je z ozirom na njeno vsebino, ki do sedaj še ni bila nikjer objavljena neobhodno potrebna vsem praktičnim juristom, novinarjem in tiskarjem ter tudi učiteljem, ki dopisujejo v liste. 8° — 66 strani. Cena 16 Din.

— Mariborski učitelji maturant iz let 1880., 1881. in 1882. se zbirajo k svojem sestanku v Rogaški Slatini dne 5. julija t. l. zvečer v hotelu »Solnce« ob 8. (20.) uri s proslavo jubilarov iz letnika 1880. Iz Groselnege v Rogaško Slatino podnevu 5 vlakov. Primerna pernočišča priskrbljena. V nedeljo zarana se udeležimo korporativno službe božje. Potem slučajni izleti — skupni obed ob 13. uri — popoldne razid. Vsak udeleženec naj se prijavi takoj pri tovarišu jubilaru Ivanu Kitu v Rogaški Slatini, da se vse pravočasno naroči. V imenu sklicateljev: Tone Porekar — Maribor.

— Občni zbor Slovenske Matice se je vršil dne 2. junija. Predsednik je izrekel zahvalo slovenskim dnevnikom »Jutru«, »Slovencu«, »Slov. Narodu« in »Učiteljskemu Tovarišu« za brezplačno obveščanje o društvenem poslovanju, kakor tudi vsem poverjeništvom za njih sodelovanje. Iz tiskanega letnega poročila za leto 1929. je razvideti, da je imelo društvo 1 častnega člana, 1 pokrovitelja, 8 ustanovnikov, 45 družstvenikov in 3525 rednih članov. Raznim prosvetnim ustanovam in zavodom je dala lansko leto Slovenska Matica brezplačno na razpolago 1490 knjig ter je brezplačno odstopila drž. biblioteki vse one knjige, ki jih je dobila od tujih založništov. Takšnih slovenskih, hrvaških, srbskih, čeških, ruskih, bolgarskih, francoskih knjig je bilo 890. Izvoljeni so bili v društveni odbor za triletno dobo: Albrecht Fran, dr. Cankar Izidor, dr. Debevec Josip, Kozak Juš, Lajovic Anton, dr. Lončar Dragotin, Prepeluh Albin, Vidmar Josip in Zupančič Oton; v nadzorstvo pa: dr. Glonar Joža, Rožanec Mihael in Tosti Avgust.

— Vsem, kar ste stotili in z nami sočuvstvujete, Bog Vam povrni. — Bratuz Marij.

— 9. in 10. številka »Popotnika« izide prihodnji teden.

Šolski upravitelji — poslovodje krajevnih šolskih odborov!

Poslužite se naročilnic "Učiteljske gospodarske poslovalnice" in naročite vse potrebnosti za šole le potom UGP.

INTERESANTNA NOVOST NA FRONTI OVOMALTINE.

Ovomaltine je v rokah zdravnikov že nekaj desetletij preizkušeno sredstvo za krepitev. Navadno se doda to okusno, koncentrirano redilno sredstvo toplemu mleku za zajtrk in južino. Da bi se moglo to krepilno redilno sredstvo uporabljati kot ugodna osvežujoča pijača, tudi za veliko čezo, je dala tvornica Dr. A. Wandera v promet zelo okusno čašo iz aluminija pod imenom Ovomix. V Ovomix čaši se meša Ovomaltine nekaj sekund s hladnim mlekom in s tem se dobi zelo dobra, osvežujoča pijača, ki daje istočasno novo moč.

Oblike kemično čisti, barva, plisra le lika tovarna JOS. REICH.

Prispevajte kot podporniki "Pevskemu zboru UJU učiteljstva"!

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARENBERSKI OKRAJ je zborovalo dne 16. junija t. l. ob 8. uri v kolodvorski restavraciji v Breznem ob Dravi.

Statistika: Rednih članov 29, navzočih 27. Predsednik pozdravlja namestnika poverjenika tov. Hrena in novodošle tovariše (ico) Cibica, Holcarjevo in Cvetkoto.

I. Zapisnik zadnjega zborovanja se je prečital in odobril.

II. Predsednik poda situacijsko poročilo, zlasti o razmerju med društvom in poverjeništvom.

III. Obravnavali so se sledeči dopisi:

1. Dopis poverjeništvu v zadevi pokrajinske skupščine.

2. Dopis celjskega učiteljskega društva o sporu med poverjeništvom in njim, ki se prečita potem, ko se članstvo strinja s tem. Po tozadavni debati, v katero so posegli tov. Hren, Lešnik, Serbec, Pertot, se soglasno sklene predlog, naveden pod toč. VII. a).

IV. Tovariš Hren poda podrobno poročilo o pomenu in delovanju UGP ter priporoča članstvu pristop. Pri tej priliki se v debati o tem razvije razgovor glede razmerja med UGP in Učiteljsko tiskarno ter Učiteljsko tiskarno in poverjeništvom UJU Ljubljana. Po dolgotrajni debati se soglasno sklene predlog pod toč. VII. b). — Nato poda namestnik poverjenika še razna poročila o aktualnih tekočih stanovskih zadevah.

V. Tovariš predsednik poda kratko poročilo o seji širjega sosveta v Mariboru.

VI. Nadaljevanje referata Gospodarske in življenske prilike v marenberškem okraju, ki bi ga naj bil podal tov. Miklavc, se je z ozirom na pozni čas preložilo na prihodnje zborovanje.

VII. Predlogi:

a) Odposlancem celjskega in kranjskega učiteljskega društva se naj da prilika, da podajo na skupščini svoje izjave glede spora med njimi in poverjeništvom UJU Ljubljana. — Marenberško učiteljsko društvo želi, da pride med omenjenima društvoma in poverjeništvom čimprej do sporazuma.

b) Skupščina, odnosno delegacija naj razčisti razmerje med Učiteljsko tiskarno in poverjeništvom UJU Ljubljana. — Uprava Učiteljske tiskarne naj zniža pristopnino in delež na takšne zneske, da bo omogočeno vsakemu članu UJU pristopiti k zadrugi in da bo tako Učiteljska tiskarna postala res »Učiteljska«. V slučaju, da bi upravni odbor tudi tokrat to preprečil, se naj prekinejo z njo vsi stiki.

c) Delegacija skleni, da se vpelje kalendaro upravno leto z 12 meseci, ker je pri sedanjem upravnem letu z 10 meseci oškodovano zlasti mlajše članstvo.

VIII. Delegatoma za pokrajinsko skupščino sta se izvolila predsednik tov. Terčak in tov. Lešnik, namestnikoma pa tov. Pertot in tovarišica Poharjeva.

Terčak St., preds. Miklavc Fr., tajnik.

+ SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ je zborovalo dne 4. junija 1930. v St. Jurju ob Taboru. Izmed vpisanih 34 članov(ico) navzočih 25, t. j. 69%.

I. Predsednik pozdravi vse navzoče, zadnjič pri zborovanju v tem šolskem letu, zlasti pa na novo pristopivšo članico tov. Jožefo Luževič iz St. Jurja ob Taboru in pa predavatelja tov. Planerja iz St. Pavla pri Preboldu. Naše društvo so pa zapustile tov. Kmetova, ki je bila premeščena v Trbovlje in ga. Cimperman Marija, ki je izstopila iz društva. Omenja tudi spremembe pri naših oblastnih resorih v Celju kakor v Ljubljani. Preide nato po tem poročilu na dnevni red. Zapisnik se prečita, odobri in podpiše.

II. Došli dopisi se prečitajo in vzamejo na znanje.

III. Predavanja: a) Tovariš Planer iz St. Pavla pri Preboldu predava: »Osnova in cilji Učiteljske gospodarske poslovalnice«. V izčrpnem poročilu poda pomen in ugodnosti UGP. Naročniki, ki se te poslužujejo, pomagajo na ta način brez kakega truda in denarnih žrtev graditev tako potrebnega in zaželenega Učiteljskega doma. Priporoča pristop k UGP in podpis delnic. Omenjeno bodi, da so včlanjena pri nas vsa upraviteljstva. Naročajte tovariši in tovarišice vse šolske potrebnosti le potom UGP, ki se na ta način nič ne podražijo — nasprotno, UGP dobi od vplačane vsote odstotke. Izvoli se poverjenik za naš okraj in to tovariš Franc Šega iz Gomiljskega, obračajte se do njega v vseh zadevah glede UGP.

b) Sledi: »Zgodovinske črtice o postanku in razmahu Savinjskega učiteljskega društva«, osivelega, še vedno čvrstega tovariša Zotterja, ki uživa zaslužen pokoj, on je še edina živa kronika našega društva od ustanovitve, ki je preživel in se udeležoval pri društvu do danes. Zbral in zapisal je vse podatke, važne dogodke, spremembe savinjskega učiteljskega društva, ki je v letu 1929. prekorčalo 55 leto svojega obstoja. Ob jubileju te korporacije se je tov. Zotter spomnil vseh onih, ki so pred 55 leti pristopovali krstnemu slavju društva, ki si je nadelo nalogo, da bo širilo nacionalno zavest med narodom, da bo skrbelo za čim večjo povzdigo na vzgojnem polju. Podal je prvo dobo od leta 1874. do 1895., drugo dobo do leta 1914. in tretjo dobo do leta 1930. bo podal na

enem izmed prihodnjih zborovanj. Za veliki trud vso zahvalo in priznanje.

IV. Za delegate so bili izvoljeni: a) za pokrajinsko skupščino tovariš Tomažič, za namestnika pa tovarišica Ang. Pucelj, b) za državno skupščino tovariš Lojze Lušin in kot namestnik tovarišica Lavrič Mara.

V. a) Na poslani dopis bivšega učiteljskega društva Celje se sklene na predlog tovariša Zdoška:

1. Uvidevamo upravičenost zahteve celjskega učiteljskega društva po zadoščanju za vse žalitve, ki jih je bilo deležno od poverjeništvu. Obsojamo poverjeništvu, da ni hotelo in ni moglo najti potov in sredstev, da bi se bil obstoječi spor izravnal in ustvarilo pristrčno tovariško sodelovanje.

2. Celjsko društvo pa bi bilo moralo navzlic ignoranci poverjeništvu iskati legalnih potov, da se uredi vsa zadeva s poverjeništvom, izstop iz UJU smatramo za preradikalno, pa tudi za obstoj katerekoli organizacije nevarno sredstvo, ki zadeve ne sanira, temveč ustvarja še globlji prepad.

3. Ureditev med poverjeništvom in baje še nekaterimi društvi je mogoča po našem mnenju samo s sklicanjem izredne skupščine UJU pov. Ljubljana, z dnevnim redom: »Votitev v ožji sosvet.«

b) Sklene se: Predlogi, ki se bodo obravnavali pri pokrajinski skupščini, naj se pošljejo vsaj 2 meseca poprej vsakemu društvu na vpogled.

c) Delegatom za pokrajinsko skupščino se dajejo navodila, pooblasti se jih, in jim da polnomočje, da zastopajo naše društvo pri skupščini v vseh eventualnostih.

č) Blagajničarka prosi za poravnavo članarine do začetka julija.

VI. Tovariš predsednik omeni, da je po pravilih in odlokih, ki prihajajo glede učiteljskih zborovanj, zborovanje za vse udeležence »uraden dan« in ti so obvezni, da vztrajajo do zaključka zborovanja, in ni nikakor dopustno, da se udeležence(ka) odstrani pred zaključkom, hiteč po privatnih poslih. Zeleč vsem navzočim vsele počitnice, zaključki tov. predsednik zborovanje.

Jos. Jarh, t. č. preds. M. Tomažič, t. č. tajnik.

+ ZAPISNIK ZBOROVANJA UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA RADOVLJSKI OKRAJ dne 18. junija 1930. na osnovni šoli na Bledu.

Statistika: Število učiteljstva 130, včlanjenih 101, navzočih 59, t. j. 45-38%.

Predsednik otvori zborovanje in preide na dnevni red.

1. Prečita se dopis št. 1153 poverjeništvu UJU v Ljubljani in da v razpravo. Razvila se je ostra debata o tem, v katero so posegli tov. Schiffer, Baebler, Vider, Golobčič Peter, Hafnerjeva in L. Pibovec. Odborov sklep se odkloni z ozirom na pojasnilo tov. Schifferja.

Poverjeništvu se poziva naj pošlje najnovjši osnutek pravilnika, nadaljnji razgovor o tem se preloži na jesen.

Tov. Vider Jožef predlaga, naj se debatira člen za členom, izpremembe k njim naj se pošljejo poverjeništvu Ljubljana, ki naj jih uveljavi po možnosti. Predloge se posebej pošlje poverjeništvu.

2. Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino. Za volitve so bili trije predlogi. 1. Odborov. 2. Leopold Baeblerjev in 3. Franca Hafnerja.

Večino je dobil drugi predlog (22 glasov). Izvoljeni so: Blažič Karol, Jeglič Malči in Leopold Baebler.

3. Slučajnosti: a) Tov. Baebler predlaga, naj se ustanovi gospodarska učiteljska ustanova: »Učiteljski posojilni konzorcij«, ki bi preskrbel učiteljsko s cenenimi krediti. Naročeno mu je, da naj predloži pismen predlog odboru, ki ga odpošlje poverjeništvu v razpravo.

b) Nekateri tovariši so naprosili tov. nadzornika, naj poda pojasnila k posameznim uradnim dopisom.

Po dobljenih pojasnilih se zborovanje zaključki, ko se ugotovi, da »Učit. Tovariš« ni objavil poslanega popravka St. Zagarja. (Kakor je uredništvo priobčilo popravek tov. Gerlanca v zadevi celjskega društva in še vsak stvaren popravek, bi priobčilo tudi popravek tov. Zagarja, če bi ne bil tendenciozno žaljiv in neresen. Predsednik Zagar naj bi prečital članstvu svoj popravek in bi isto samo lahko presodilo, koliko objektivnosti in resnosti je v njem. — Uredništvo).

Na Bledu, dne 18. junija 1930.

St. Zagar, t. č. preds. Ivan Zagar, t. č. tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ je zborovalo dne 14. junija 1930. v Kočevju.

Statistika: Od 150 učiteljev v okraju je včlanjenih 97. Zborovanja se je udeležilo 45 članov, t. j. 46%.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik otvori zborovanje ter pozdravi navzoče. Uvodoma omenja, da je bilo potrebno že eno zborovanje, ker je bilo zadnje zborovanje na Krki slabo obiskano in zaradi ne-sklepnosti je tedaj odpadel dnevni red. V svojem nadaljnjem poročilu govori o seji širjega sosveta v Mariboru z dne 26. aprila 1930. in o delovanju poverjeništvu za izboljšanje materialnega položaja učiteljstva. Izraža upanje, da bomo v kratkem prijetno

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablona. Založba DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Uredimo pristop k Učiteljski gospodarski poslovalnici v Mariboru!

presenečeni in da dosežemo v moralnem in gnotnem oziru uspehe, ki nam dokažejo, kako potrebno je, da imamo v težkih dneh organizacijo, katera, posebno ljubljansko poverjeništvu, zastavlja vse sile v prid šolstva in učiteljstva. — Tov. predsednik in član ožjega sosveta tov. Mervič podata precej pojasnil glede osnutkov pravilnika, kateremu želimo, da bi bil kmalu obelodanjen in bi s tem bilo konec provizoriju, ki nas tlačí v vsakem oziru.

Samoizobrazba: Tov. Mervič je referiral o »Naši Adrijii«. Očrtal je pomen zasedenega ozemlja kakor tudi pristanišč našega Primorja in zgodovinskega in statističnega stališča in dokazal, da je pri nas nujno potrebno vzbuditi zanimanje za našo Adrijo v vseh slojih prebivalstva. Pomnimo, da je naša bojičnost na morju! Zato ne zrimo apatično na delo Jadranske straže, ki je v malih letih svojega obstoja dosežla že lepih uspehov v propagandi za naše morje.

Za svoj referat je žel tov. predavatelj odkrito priznanje vseh tovarišev.

Volitve delegatov za obe skupščini: Delegat za pokrajinsko skupščino: tov. Ločniškar, Klunova; namestnika: tov. Peterlin, Čokova. — Delegat za državno skupščino: Čokova; namestnica: tov. Kosova.

Služajnost: Učiteljstvo se pritožuje zaradi prekratkega roka za vlaganje prošnji za razpisana prosta učiteljska mesta.

H. Kmet, t. č. preds. Čokova, t. č. tajnica.

ŠMARSKO-ROGASKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 4. junija v Rogški Slatini.

Situacijsko poročilo: Število učiteljstva v okraju 84, število članstva 79, navzočih 33, t. j. 42%.

Tov. predsednik Verk pozdravi navzoče članstvo, posebno še gosta tov. Womera iz Maribora. Nadalje omeni, da se je izvršila v naučni upravi sprememba, ker je naučna uprava imenovala tov. Šumra za preglednika šol. Na ta način mu je bilo dano zadoščenje in mu vsi čestitamo. V Orešju pri Ptujju je umrl tov. Franc Wesiak, ki je služboval pri Sv. Križu in bil 33 let zvest član našega društva (častni član) in delavni referent. Zborovali mu zaključijo trikratni »Slava«. Pogreba se je udeležila deputacija našega društva in tov. Kurbus mu je govoril v slovo.

Novoimenovani preglednik šol tov. Šumer se zahvali za čestitke in sprejme izraz simpatije večine učiteljstva Poudarja, da je sprejel poverjeno mu mesto, ker moramo vsi vedno delovati po principu, da osnovno šolo mora nadzorovati vedno le osnovnošolski učitelj-praktik in ne srednješolski profesor. Zborovanje v resnih časih, ko nastajajo vedno težavnejše razmere in kljub neugodnim gnotnim prilikam vztrajamo na delu v šoli in izven šole, ker »samo delo rodi uspeh«.

Dopisi: Tov. predsednik prečita dopise: a) Povračilo delegatom na skupščini 110.000 Din (naše društvo 3000 Din) — delegacija naj odloči o plačevanju. b) Glede odtegljajev stanarine. c) Sestava pravilnika. d) X. pokrajinska skupščina v Novem mestu in državna skupščina v Beogradu. — V vseh zadevah so se dale delegatom proste roke, ker se pri delegacijskem zborovanju vse zadeve končno razčistijo. — d) Dopis celjskega učiteljskega društva. Ker to ni član poverjeništvu, vpraša predsednik ali naj prečita dopis — članstvo zahteva naj se prečita. Razmere se morajo v našem poverjeništvu urediti za vsako ceno.

Samoizobrazba. Tov. Oton Kovačič je nadaljeval svoje predavanje: »Komponente pomladnih mrazov, higrometer v službi lokalne prodnože«. Podal je dosti praktičnih mišljajev za določanje vlage v sobi in stanovanju, rosišča itd. Vživeti se je treba v te zanimive probleme in se da tudi v tem pravcu delati za dobrobit naroda in lastnega stanu. Predsednik se je zahvalil predavatelju, da nam je odprl nov predal znanosti.

Gospodarska poslovalnica je napotila tov. Womra, da poroča o bistvu in namenu naše gospodarske samopomoči, ki bi pripomogla k čimprejšnji realizaciji učiteljskih domov, podporo revnim učiteljskim dijakom itd. Dajal je natančna navodila glede poslovanja in načevanja potrebščin. Tov. predsednik se mu je zahvalil za pot in trud.

Delegati za skupščine so poleg predsednika še tov. Ivan Glinšek in Zdravko Sotošek, namestnici pa tov. Pavla Potočnik in Anica Vodusek.

Prihodnje zborovanje določi odbor.

P. Verk, preds. T. Stefanciosa, tajnik.

KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 14. junija 1930. v Domžalah.

Od 106 včlanjenih se je zbora udeležilo 55 članov, t. j. 52%.

Najprej je tov. predsednik pojasnil za deva sklicanja zborovanja v Domžalah in ne v Kamniški Bistrici. Kdo je lansiral drugo vest v časopise-dnevnik, ni bilo znano. Tudi »Učitelj. Tovariš« ni prinesel tozadevnega tajnikovega popravka. (Ker ga ni prejel.

— Op. uredništva). Nato se je tov. predsednik poslovil od odhajajočega tov. nadzornika g. A. Lukežiča, ki nam je bil zvest tovariš in svetovalec.

Stanovske zadeve: 1. Obravnavale so se nekatere točke pravilnika k zakonu o narodnih šolah.

2. Sestavila so se navodila za delegate. Mesečni 1 Din za Učit. dom naj se uvede.

Delegatom plačuj društvo potnine. Prispevek za samoizobraževalno akcijo se črta.

Država se naj zainteresira za počitniške tečaje in pritegnejo naj se po možnosti državna sredstva.

Mesečni 1 Din za pevski zbor ostane. Enako za Zvezo državnih nameščencev.

Pravila UJU: ustanovi se 10 sekcij (po banovinah in za Beograd). Izvršilni odbor tvorijo načelniki sekcij. Glavna skupščina bodi vsako 2. ali 3. leto.

Uredniški konzorcij »Popotnika« je do gotove meje avtonomen. Poverjeništvu pa ima pravico in celo dolžnost, da ne dovoli objave člankov, ki kvarijo ugled šole in učiteljstva.

Za mladinski tisk bodi mesečno 2 Din, za kar dobi deca 7 zvezkov »Naš rod« in 4 knjižice Mladinske Matice. Tisk in klišej za »Naš rod« naj se izboljšajo.

3. Za delegate k pokrajinski skupščini se izvolijo: tov. Primožič, Stenovc in Rupnikova. Namestniki tov. Cenčič, Rakova in Inkret.

4. Delegata za glavno skupščino sta tov. Primožič in Schubertova, namestnik Cenčič.

5. Pretresajo se nekatere slučajnosti. Nato se še tov. Urbančič v imenu članstva poslovi od tov. nadzornika Lukežiča, želeč mu obilo sreče na novem mestu.

Arrigler, preds. Mayer, tajnik.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LOGASKO OKRAJ je imelo dne 14. junija 1930. svoje redno zborovanje v prostorih osnovne šole v Cerkljani.

Statistika: Vpisanih članov je 94, navzočih 42, t. j. 48%.

Situacijsko poročilo je podal delegat poverjeništvu tov. Ribičič, ki je bil kot bivši član našega društva od navzočih burno pozdravljen. Poleg pojasnila o celjskem učiteljskem društvu nam je poročal o izgledih novega pravilnika k šolskemu zakonu. Tudi je priporočil učiteljstvu, naj ne bo malodušno, kajti prepračen je, da se bo naše materialno stanje v doglednem času izboljšalo.

Sledil je referat tovarišice Verbič A. o zizije o končnem uspehu Pavel Fleretove »Naše prve knjige« po delovni metodi. Tovarišica nam je stvarno in iz skušnje poročala o uspehih nove delovne metode. Predočila nam je razne hibe pa tudi prednosti, ki jih ima naša čitanka. Predvsem pa je poudarjala, da moramo prilagoditi novemu pokolu tudi naše učilnice. Klopji moramo zamenjati s primernimi mizami. Za referat, ki je bil res objektivno, je žela tovarišica od navzočih obilo priznanja.

Pri tajniškem poročilu in čitanju dopisov so navzoči dali delegatom navodila za pokrajinsko skupščino v Novem mestu in glavno skupščino v Beogradu.

Pri slučajnostih predlaga tov. Fr. Mercina, naj učiteljstvo, ki je doslej delovalo pri podružnicah Kmetijskih društev, odstopi, ker jim sedanja pravila onemogočajo članstvo. Prošnje, da bi smeli pri Kmetijskih družbah delati, so nečasne in poniževalne.

Končno je še tov. predsednik omenil, da bo on v imenu društva interveniral potem sreskega načelstva, da one občine, ki še niso, čimprej izplačajo svojemu učiteljstvu stanarino.

K. Štravs, t. č. preds. Hraštnik R., t. č. tajnik.

POROČILO LITSKEGA SRESKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA o zborovanju dne 23. junija v Ljubljani.

Statistika: V okraju je 120 učiteljstva, včlanjenih 105, navzočih 23, t. j. 22%.

Situacijsko poročilo: Predsednik otvoril zborovanje in podal besedo tov. I. Dimniku, ki referira o pravilniku k šolskemu zakonu.

Iz črpnega poročila je članstvo dobilo jasno sliko o novem ustroju narodne šole, ki bo odgovarjala potrebam naroda in duhu časa. Posebno zanimivo je bilo poročilo o stanarini in kurivu, ki pripada po novem zakonu učiteljstvu. Tov. Kobal poroča o seji širjega sosveta. Za tem da predsednik na glasovanje predloge za pokrajinsko skupščino:

1. Prispevek za Učiteljski dom mesečno 1 Din se odobri.

2. Odkloni se plačevanje delegatov po poverjeništvu.

3. Počitniški samoizobraževalni tečaji se odobri.

4. Prispevek za pevski zbor je sklep pokrajinske skupščine v Kranju, torej že odobren.

5. Prispevek za Zvezo državnih nameščencev se odobri.

6. Glede »Popotnika« so bila mišljenja različna.

7. Mladinska Matica in »Naš rod« naj se združita.

Za delegata pokrajinske skupščine se izvoli Fr. Samec, za namestnika pa Joža Zupančič. Za državno skupščino v Beogradu je izvoljen za delegata Lujze Weber, šol. upravitelj v Žalni, za namestnika pa Drago Roštohar, šolski upravitelj v Litiji.

Pelko Matija, preds. Vrščaj Zinka, tajnica.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

Pevski tečaj, ki se bo vršil od 14 do 19. julija je strogo obvezen za vse. Začetek 14. t. m. ob 9. uri v Glasbeni Martici.

Odbor.

Mladinska Matica.

Zaloga knjig iz letošnjega leta je pošla. Zato se — žal — uprava ne more ozirati na številna nova naročila, ki jih prejema zadnje dneve.

Ta notica naj velja za odgovor na vsa taka naročila, ki se potemtakem ne morejo izvršiti.

Uprava Mladinske Matice.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Vsem onim, ki se obnađaj gude stanarini in nadržalnih stanovanj do poverjeništvu in nadržalnih, svetujemo, naj potom šolskega upraviteljstva napravijo uradno ulogo na kraljevo bansko upravo ter naj v njej podrobno opišejo svoje konkretne slučaje. Prejeli bodo uraden odgovor, na podlagi katerega bodo laže nastopili v prilogo ugodne rešitve svoje zadeve kakor s privatnim poslanilom.

Povračevanje potnih in selitvenih stroškov.

Uredba o povračilu potnih in selitvenih stroškov državnih uslužbencev s spremembami in dopolnitvami z dne 23. januarja 1930.

(»Naš Glas«).

Dopolnilna uredba št. 3500/1 z dne 23. januarja 1930., ki je bila objavljena v »Službenih Novinah« dne 8. marca t. l., je prvotno uredbo D. R. št. 150.000 iz leta 1928. v mnogočem spremenila; zmanjšala je prilično pristojbine za službena potovanja, povečala pa pristojbine za selitve.

Ker iz vsakodnevnih vpraševanj vidim, da mnogim kolegom niti stara uredba ni povsem jasna, tem manj pa seveda nova, sem se odločil, da napišem nekaj pojasnil, ki te, melje na večletni praksi. Priporočam kolegom, ki službeno potujejo ali se selijo, da se ravnajo po teh navodilih; s tem bodo prihranili na eni strani sebi in kompetentnim uradnim nepotrebna dopisovanja, na drugi strani pa omogočili hitro likvidiranje in realiziranje svojih terjatev proti državnemu crarju.

Predvsem moram pripomniti, da ta obnovljena uredba velja za odmero stroškov službenih potovanj, ki so se končala 9. marca letos ali kasneje, če so se tudi pričela pred tem dnem, in za odmero stroškov preselitve, ki so se izvršile po 23. oktobru 1929., a še niso likvidirani.

Dalje moram opozoriti, da je osnovni princip uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov, da se državnemu uslužbencu povrnejo samo faktični izdatki, t. j. denar, ki ga je državni uslužbenec na službenem potovanju, odnosno ob preselitvi resnično izdal, in samo toliko, kolikor je izdal v okviru določb te uredbe. V uredbi sami označene pristojbine so torej samo maksimum, ki ga državni uslužbenec ne sme prekoračiti.

Državnemu uslužbencu gre povračilo potnih stroškov, če je kraj, kamor potuje,

1. izven rajona vasi, trga ali mesta, kjer stalno službuje,

2. več kot 2 km oddaljen od meje (ne od središča!) kraja stalnega službovanja.

To velja za službena potovanja. Za selitvene stroške pa je merodajen samo pogoj pod točko 1.

Slednjič naj mi bo prej, ko preidem v podrobnosti, dovoljeno, da opozorim na rok za predložitev računov in na možnost pristojbe.

Račun potnih in selitvenih stroškov mora polagatelj predložiti najkasneje v teku 6 mesecev po izvršenem potovanju (selitvi). Po preteku tega roka račun brezpogojno zastara.

Nakazovalci so dolžni poslati od pristojne krajevalne kontrole ugotovljene račune na vpogled polagateljem, zlasti v slučajih, če je račun restringiran. S tem se da polagateljem prilika, da že pred nakazilom event. nesoglasja kratkim potom pojasnijo, oziroma se proti odmeri pritožijo na višjo instanco. Po prejemu denarja je pa po kompetentnem pojasnilu generalne direkcije državnega računovodstva pritožba absolutno nedopustna.

Po tem uvodu preidem k podrobnostim in se bom kolikor mogoče držal zaporeda same uredbe. Pričnem torej z dnevnici.

Dnevnice.

Pravico do dnevnice pridobi državni uslužbenec, če potuje službeno izven kraja stalnega službovanja v kraj, ki je oddaljen več kot 2 km od meje rajona mesta stalnega službovanja in je odsoten več kot 3 ure.

Izjeme v tem oziru, in to za sodne uslužbenice ter uslužbenice splošne uprave, ki potujejo na prošnjo in stroške privatnih strank, bom omenil pozneje, ker se te izjeme obravnavajo v posebni uredbi.

Dnevnice so ostale iste, kakor v stari uredbi, le za državne uradnike I. kategorije, 1., 2. a in 2. grupe je vstavljena nova višja dnevnica 200 dinarjev.

Državni uslužbenec prejme, če je na službenem potovanju več kot 3 do inkl. 6 ur ¼ dnevnice, več kot 6 do inkl. 12 ur ½ dnevnice, več kot 12 ur celo dnevnic. Če potovanje traja nad 24 ur se tudi najmanjši ostanek račna na ½ dnevnice. V konkretnem primeru: Če je potovanje trajalo 24 ur 1 min, prejme državni uslužbenec poldrugo dnevnic.

Razločujemo pa polne in reducirane dnevnic.

Polne dnevnic

po čl. 4. uredbe se izplačujejo državnim uslužbencem, če mesto službenega opravka leži izven političnega okraja, kjer stalno služijo, in če niso na enem in istem mestu zaposleni nad 15 dni. Če so zaposleni na enem in istem mestu nad 15 dni, se jim od 16. dneva dalje zmanjša dnevnica za ¼, če so pa zaposleni na enem in istem mestu nad 30 dni, se dnevnica od 31. dneva zmanjša za polovico.

Pri tej priliki moram opozoriti, da mesto Ljubljana s svojim teritorijem kot avtonomno mesto in politična edinica tvori srez zase. Če torej potuje uradnik sreskega načelstva, sodnik itd. iz Ljubljane v srez Ljubljanska okolica, se smatra, da je potoval v tuji srez in mu pripada polna dnevnica, oziroma tangenta te dnevnice v razmerju obrabljenega časa. To tolmačenje je objavila generalna direkcija državnega računovodstva. Ne velja pa to tolmačenje za mesta, n. pr. Celje, Ptuj itd., ki so sicer tudi avtonomna, a niso politične edince zase.

Reducirane dnevnic

se izplačujejo državnim uslužbencem, ki potujejo po ozemlju lastnega sreza ali pa imajo specialne posle, ki so po svoji naravi združeni z manjšimi stroški, in sicer:

1. Državni uslužbenici, ki potujejo v lastnem srezu, prejmemo 75% polne dnevnice. Če so pa v enem in istem mestu lastnega sreza zaposleni nad 30 dni, prejmemo od 31. dneva dalje 50% polne dnevnice brez nadaljnih omejitev.

2. Tehniški uslužbenici (inženjeri, geometri) prejmemo za delo v terenu izven mesta stalnega službovanja brez ozira na to, ali se to delo vrši v lastnem ali tujem srezu, za prvih 10 dni polno dnevnic, od 11. dne dalje pa 70% polne dnevnice brez omejitev glede menjave kraja in trajanja posla.

Za odmero dnevnice veljajo pojasnila v poglavju »Dnevnic« v 4. odstavku.

3. Tehniški uslužbenici (inženjeri, geometri) prejmemo za delo v kraju stalnega službovanja in če so v uradnih urah s tem delom polno zaposleni:

a) za terensko delo 30%;

b) za merjenje v svrhu vzdrževanja katastra v občinah preko 30.000 prebivalcev pa 15% polne dnevnice.

4. Sodnijski uslužbenici in po pojasnilu glavne kontrole tudi uslužbenici splošne uprave, ki potujejo v interesu, na zahtevo in stroške privatnih strank, prejmemo dnevnic po tejele razpredelnici:

Tudi te dnevnic se priznajo samo tedaj, če je bil posel izvršen izven kraja rednega službovanja in ako je kraj, kjer se ima izvršiti posel, oddaljen nad 2 km od meje rajona mesta stalnega službovanja. Dnevnic se odmerjajo s polovičnim zneskom, če je posel trajal 12 ali manj ur in s polnim zneskom, če je trajal posel nad 12 ur. Četrtninska dnevnica torej v tem slučaju ne pride v poštev.

5. Državnim uslužbencem, ki potujejo v inozemstvo, določa dnevnic in potni pavšal pred nastopom potovanja na predlog sornega ministra finančni minister za vsak slučaj posebe, in sicer za državo z zdravovaluto v valuti te države, za države z nezdravovaluto pa v dinarjih. Te dnevnic pa ne smejo v nobenem slučaju presejati maksimuma po naslednji razpredelnici:

V razpredelnici navedeni maksimalni zneski se v slučaju, če bivanje v inozemstvu traja nad 30 dni, od 31. dneva zmanjšajo za 5 sv. fr. za vsa zvanja, izvzemši služitelje, za katere se maksimum ne zmanjša, če so tudi odsotni nad 30 dni.

Za preračunavanje dnevnice je merodajen srednji borzni kurz.

Te dnevnic veljajo samo za čas bivanja na ozemlju druge države, ne pa za čas vožnje na našem ozemlju.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki stajajo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5—.

Intelligentna gospodična zmožna dobre kuhe (prednost imajo strokovne učiteljice za gospodinjstvo), ki ima veselje do trgovskega posla, vodenje kuharskih tečajev, obisk strank v mestu, dobi stalno službo.

Ponudbe pod »Vestna« na upravo lista.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Diteljkanje moške, damske obleke. Gg. čiščenje in čiščenje se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obračanja gasde robe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.

Upravitelji in upraviteljice! Ko boste naročali šolske potreščine, naročite vse le potom Učiteljske gospodarske poslovalnice!